

İstanbul Teknik Üniversitesi hakkında kanun lâyihası ve Maarif ve Bütçe Encümenleri mazbataları (1279)

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 177

6/1578

6 . VI . 1944

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

İstanbul Teknik Üniversitesi hakkında Maarif Vekilliğince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 2 . VI . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başvekil

Ş. Saracoğlu

İstanbul Teknik Üniversitesinin kurulması hakkındaki kanun lâyihasının gerekçesi

İlk defa olarak 1883 yılında kurulup muhtelif adlar altında inkişaf ve tekâmül ede ede bugünkü haline gelen ve bu uzun zaman içinde memleketimizin imarında büyük ve değerli hizmetleri herkesçe ve şükranla kabul edilen İstanbul Yüksek Mühendis Okulu, 1935 yılına gelinceye kadar münhasıran yol ve demiryolu, inşaat yüksek mühendisleri yeti tirmiştir.

İstanbul Darülfünununun lâğvi esnasında, Darülfünuna bağlı Makine ve Elektrik Enstitüsü kaldırılarak, İstanbul Yüksek Mühendis Okulu tekilâtı arasında alınmış ve bu suretle sonradan Makine - Elektrik, mimar, muhabere işleri şubeleriyle birlikte 1935 yılında müessesenin ihtisas şubeleri çeşitlendirilmiş ve genişletilmiştir.

1941 yılında İstanbul Yüksek Mühendis Okulunun Nafia Vekilliğinden alınarak, Maarif Vekilliğine bağlanması üzerine, Maarif Vekilliğince okula Türk Hava Kurumunun da yakın ilgisiyle Tayyare inşaatı ve ayrıca Genelkurmay Başkanlığının arzu ve yüksek telkinleriyle Gemi İnşaatı yüksek mühendislerini yetiştirecek birer şube daha ilâve olmuştur.

Bugün eenebi memleketlerde Yüksek Mühendis Okulu gibi müesseseler; meselâ, Almanya'da «Technische Hochschule» ler okul adını taşımakta olmalarına rağmen, muhtelif ihtisas fakültelerine ayrılan birer teknik üniversite olarak teşkilâtlandırılmışlardır. Amerika'daki teknik üniversiteler de, adlarından anlaşıldığı gibi, aynı mahiyeti haiz bulunmakta, bazı memleketlerde bu gibi müesseseler, meselâ, Zurich'de olduğu gibi «Politechnique» adını taşımakta olduğu halde, yine üniversite teşkilât ve mahiyetini haiz bulunmaktadırlar.

Yüksek Mühendis okullarının, bugünkü bilimsel ve teknik telâkkiye göre, mühendislik bilimi alanında, bir taraftan öğretim, bir taraftan da araştırmalar yapan ve yaptırın müesseseler olmak mevkiinde bulunmalarından, İstanbul Yüksek Mühendis okulunu da eenebi memleketlerdeki benzerleri gibi, teşkilâtlandırmaya ve vazifelendirmeye ihtiyaç vardır. Aneak bu surettedir ki, bu biricik yüksek teknik öğretim müessesemiz memleket için bugünden çok daha faydalı bir hale gelebilecektir.

Lâyihamın birinci maddesi bu maksatla teklif olmuştur.

Eenebi memleketlerdeki teknik üniversiteler, «Politechnique» ler, Technisch - Hochschule» ler, öğrencilere yalnız teorik ve pratik bilgi vermekte kalmaz; aynı zamanda mühendislik biliminin esaslarını

genişletmek için mütemediyen araştırmalar yapan birer bilim müessesesi olarak da faaliyette bulunurlar.

Bu müesseselerin bu vasıfları, kendi öğretim heyetlerini teşkil eden unsurlarını mühendislik ve teknik alanlarındaki yeni ilerlemeleri daima takibe mecbur etmekte olduğu gibi, bunların bizzat yapacakları araştırmalarla, kendi sahalarında keşiflerde bulunarak medeniyete hizmet etmelerine ve gerek mnsup oldukları milletleri gerek kendilerini dünya ölçüsünde tanıtılmalarına imkân vermektedir.

Filhakika yeni keşif ve ihtiralarla mütemediyen inkişaf ve her gün daha çok tekâmül eden bügünkü teknik karşısında teknik üniversitelerinin ve bu mahiyetteki yüksek teknik okulların herhangî bir meslek okulundan farkı, bilimsel araştırmaadır. Böyle bir müessesede, profesörler bilhassa lâboratuvarlarda devamlı bir şekilde teknik bilimsel araştırmalar yapmazlar ve yapamazlarsa, müessesenin yüksek derecedeki seviyesini uzun zaman, asla muhafaza edemezler. Tıpkı bunun gibi bir profesör de bilimin umumî gelişim ve evrimine bizzat araştırma ve çalışmalarıyla iştirâk etmez, edemezse, zamanla bu gelişim ve verimin gerisinde kalmağa mahkûmdur.

Gerek çalışma metod ve tarzları, gerek bilim alanındaki vazifeleri itibariyle bu gibi yüksek öğretim ve öğrenim müesseselerinin « araştırma » mesaisinin, iki hedefi vardır :

1. Muhtelif dallarda ihtisası olan mühendisleri yetiştirme bakımından müessesenin teknik-bilimlerle aralarında bulunması zaruri olan irtibat ve münasebeti devam ettirmek;

2. Teknik bilimleri, bizzat memlekette yetişen elemanlarla beslemek ve ilerletmek;

Bilhassa bu ikinci amaca varabilmek, bilim ve teknik alanlarında yetiştireceğimiz olgun fen adamlarıyla memleketimizin her türlü teknik ihtiyağlarını karşılayabilmek demek olduğundan, kendimiz için hayati bir mesele olduğu kadar milletlerarası durumumuz için de bir şeref dâvası sayılmaktadır.

Yüksek teknik öğretim müesseselerinin araştırma vazifelerine bütün dünyada büyük bir önem verilmektedir. Bu harbin başlangıcında öğrencisayısı çok azaldığından, umumî bir tasarrufa da hizmet eder, düşüncesiyle, Almanya'da yüksek teknik okullarından, teşkilâtı küçük olanların bazıları kapatılmıştır. Fakat biraz sonra bu müesseselerin, bilimsel çalışma ve araştırmalara devam etmeleri lüzum ve mecburiyeti anlaşılınca ne kadar az öğrenci bulunursa bulunsun bu okulların tekrar açılmasına karar verilmiştir. Bu misal bir yüksek teknik öğretim müessesesinin teknik - bilimsel araştırma teşkilât ve vazifelerinin, hiç öğrencisiz de olsa, ona hayat hakkı verecek kadar esaslı bir ehemmiyeti bulunduğunu göstermesi itibariyle dikkate değer.

Biz de teknik üniversitemizde bu esasa, birinci plânda gelen bir önem vermediğimiz ve müesseseyi bunun şartlarına göre teşkilâtlandırmadığımız takdirde mühendislik sahasında değer taşıyan bir yüksek teknik öğretim müessesesine malik olabilmemize hiç bir zaman imkân olmayacaktır.

Bundan başka, eenebi memleketlerdeki teknik üniversitelerin ve bunların benzerleri olan yüksek teknik öğretim müesseselerinin buldukları memleketin teknik işleriyle yakından ilgilenmeleri de esas vazifeleri cümlesindedir. Bunun içindir ki, bu müesseseler, memleketin teknik meselelerini kendi öğretim heyetleri vasıtasıyla, ya kendi lâboratuvarlarında veya iş yerlerinde tetkik ettirerek varılacak neticelere göre direktifler veren teknik ve bilimsel birer merkez vazifesi de görmektedirler.

Bilim ve teknik alanlarında ileri gitmiş memleketlerde, teknik danışmalar için bir çak enstitüler ve benzerleri olan yüksek teknik öğretim okulları aynı zamanda, gerek resmî gerek hususi teşebbüslere karşılaşılan teknik güçlükleri ve meseleleri halleden ve bu işlerin en doğru şekilde yürütmesini temin için tedbir ve çareler tavsiye eden birer danışma merkezi de olmaktadırlar.

Henüz yeni başlamış sayılacak sınaî ve teknik kalkınmamız için bu gibi teknik danışma müesseselerine çok ihtiyacımız bulunduğu halde memleketimizde bunlar, yok denilecek derecede azdır. Bu sebeble, kurulacak olan Teknik Üniversitesinin böyle bir vazifeyi de hakkiyle görebilmesi için her biri ayrı yırı birer dalda mütihaz olan profesör ve yüksek mühendislerden mürekkep öğretim heyetinin, aynı zamanda, bir salâhiyetli danışma heyeti olması da lüzumlu ve zaruridir.

İstanbul Teknik Üniversitesinin, bu bakımlardan yukarıda arz edilen gaye ve vazifelerini kanunî hükümlerle tesbit etmekte fayda görülmüş ve ikinci madde bu maksatla teklif olunmuştur.

İstanbul Teknik Üniversitesinin ihtiyaca göre muhtelif fakülteleri olacak ve bu fakültelerin şube ve enstitüleri bulunacaktır. Bu suretle her fakülte öğretim bakımından müstakil bir hale getirilmiş ve bu fakültelerin ihtisaslarıyla ilgili olan kısımlar da bir enstitü veya şube halinde bu fakültelere bağlanmış olacaktır. Meselâ, Elektrik Fakültesine telgraf ve telefon, radyo mühendisliği bir şube halinde bağlanacağı gibi; makine fakültesine de gemi, tayyare inşaatı şubeleri ilâve edilecektir.

Yapı fakültesinin yapı, su yapıları ve yollar - demiryol şubeleri bulunacak, bugünkü mimari şube, mimari fakültesi haline getirilecek; sonradan, lüzum görüldükçe kimya ve maden fakülteleri de Teknik Üniversiteye ilâve olunacaktır. Teknik Üniversitenin başında bir rektör, fakültelerin başında da birer dekan bulundurulacak ve öğretim heyetini ordinaryüs profesör, profesör ve doçentler teşkil edecektir.

Üçüncü, dördüncü ve beşinci maddeler, yukarıda arzedilen cihetleri kanuni hükümler altına almak maksadiyle teklif olunmuştur.

Teknik Üniversitesinin öğretim ödevlerini ve bilimsel vazifelerini liyakatle yapabilmesini ve bu kanunla tesbit edilen gayelerini gerçekleştirebilmesini sağlamak, fakültelerin çalışmalarını kontrol etmek ve tertiplemek, bu maksatla icabeden bütün tedbirleri almak gibi esaslı vazifeleri bulunan rektörün, öğrencilerin yatırma, yedirme, giydirme gibi çok zaman alan idari işleriyle doğrudan doğruya bizzat uğraşmak mecburiyetinde kalmamasını temin etmek lâzımdır. Bunun için yatılılıkla ilgili bütün işlerin yine rektörün nezareti altında olmak üzere bir yurt müdürüne verilmesi zaruri görülmüş ve lâyihamın 6 ncı maddesi bu maksatla teklif olunmuştur.

İstanbul Yüksek Mühendis Okulunun Teknik Üniversite haline getirilmesiyle, 4121 sayılı kanuna bağlı maaşlı ve ücretli kadroları, gerek sayıları, gerekse hizmet nevileri itibariyle yeni teşkilâta görece yetmiyeceğinden bu kadroların kaldırılarak yerine yeni ve ihtiyacı karşılayacak kadrolar konulması icabettir. Lâyihamın 7 nei, 8 nei maddeleriyle muvakkat maddesi bu maksatla teklif edilmiştir.

İstanbul Yüksek Mühendis Okulu Teknik Üniversite haline getirildikten sonra 1275 numaralı kanunla bu kanunun 1 nei maddesine bir fıkra eklenmesi hakkındaki 2718 sayılı kanun hükümlerinin yürürlükte kalmasına lüzum kalmıyacağından bu kanunların kaldırılması icabedecektir; 10 neu madde bu maksatla teklif edilmiş ve İstanbul Teknik Üniversitesinin bu lâyihamın dışında kalan idare ve öğretim işlerine ait hususların da ayrı bir nizamname ile tâyin olunacağı 9 neu madde de gösterilmiştir.

Maarif Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maarif Encümeni

Esas No. 1/279

Karar No. 9

19. VI. 1944

Yüksek Reisliğe

Maarif Vekilliğince hazırlanarak İera Vekilleri Heyetinin 2. VI. 1944 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan (İstanbul Teknik Üniversitesi hakkında) ki kanun lâyihası havalesi gereğince Encümenimizde Maarif Vekili hazır bulunduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Bu lâyihamın hedefi; İstanbul Yüksek Mühendis okulunu Maarifce ve endüstri bakımından

ileri seviyede bulunan memleketlerin yüksek mühendis yetiştiren okulları derecesine ulaştırmak ve muhtelif dallarda iyi yetişmiş yeter çapta yüksek mühendise olan ihtiyacımızı karşılar hale getirmek maksadiyle bu kurumun öğretim ve idare heyetleri kadrolarını genişletmek, fakültelere ayırmak ve fakültelere ayrılmış bulunmasının bir icabı olarak tâyini bir adla: İstanbul

Teknik Üniversitesi ünvanıyla adlanmasını sağlamak. Lâyiha; ihtiva ettiği hükümler itibariyle bu maksadı sağlar mahiyette görülmüş ve tâli ehemmiyette bazı tadillerle aynen kabul olunmuştur.

Encümenimizce yapılan tadiller şunlardır:

1. İkinci maddenin ilk fıkrasındaki ereği kelimesi kaldırılarak bunun yerine aynı manayı ifa eden ve herkes tarafından anlaşılır ve kullanılır bir hale gelmiş olan amacı kelimesi konmuştur. Nazari ve amelî kelimelerinin dilimizde daha iyi karşılıklarının bulunup kullanılmasına değin muhafazaları zaruri görülmüş ve ikinci maddenin (A) fıkrasındaki teorik ve pratik kelimeleri bunlarla değiştirilmiştir. Mâna itibasına meydan vermemek ve maksadı vuzuhla ifade etmek mecburiyetiyle de aynı maddenin (C) fıkrasındaki (Gerek yerlerinde) sözü (Mahallinde) kelimesiyle değiştirilmiştir. Yine kanunun kastettiği mânayı vuzuhla ifade edebilmesini temin için de 10 neu maddedeki (Şekilleri) kelimesi kaldırılarak yerine (İşlerinin nasıl yürütüleceği) kelimeleri konmuştur.

2. Lâyihaya bağlı bulunan (1) numaralı cetvelin öğretim heyeti başlığı altındaki kısmında da şu suretle değişiklik yapılmıştır. Öğretim heyeti başlığı altında yalnız profesörlerle doçentler bırakılmış ve başasistan ve asistanlarla bu cetvelde okutman tâbiriyle ifade edilmiş bulunan lektörler de dilimizde daha iyi bir karşılık buluncaya değin herkesçe bellensmiş olan bu unvanlarıyla (Öğretim yardımcıları) başlığı altında gösterilmiştir. Lâyihanın beşinci maddesiyle cetvelin tenakuz halinde bulunmaması için bu yolda hareket zaruri görülmüştür.

Kanun lâyihasının Encümende müzakeresi sırasında hem bu lâyiha ile gözetilen maksatların elde edilebilmesi hem de bugün mevcut bulunan ve kurulacak olan üniversitelerimizin ve umumiyetle yüksek öğretim kurumlarımızın gelişip, kuvvetlenmeleri için bazı cihetlerin Hükümetçe gözönünde bulundurulması temennileri açıklanmış ve bu temennilerin bu mazbataya geçirilmesi karar altına alınmıştır.

Encümenin temennileri şunlardır:

1. Teknik üniversite fakültelerine alacak ve buralarda yetiştirilecek talebelerin sayılı memleket kalkınmasının ve endüstri alanındaki gelişmemizin temposu ve merhaleleri gözönünde bu-

lundurularak bugünkü ve yarınki ihtiyaçlarımızı göre ayarlanmalı ve öğretim kurumlarımız rasyonel esaslar dairesinde geliştirilmelidir. Bu hususta başka memleketlerin yaptıkları tecrübeler ve kullandıkları tedbirler gözönünde bulundurulmalıdır.

2. Doçent, profesör ve ordünaiyüs gibi akademik unvanlar; son asırlarda kendileriyle aramızda husule gelmiş mesafeleri kapatmağa mecbur bulunduğumuz memleketlerdekine eşit liyakat ve ilmî salâhiyetlerini ifade ve ünvanları haline getirilmeli, bunu sağlayacak nizamlar konmalıdır.

3. İlmî muhtariyet sahibi olmaları yüksek tahsil müesseselerinin istenen seviyeye ulaşabilmelerinin ve kendilerinden beklenen işleri görebilmelerinin şartıdır. Okutacakları derslerin programlarını salâhiyet ve isabetle ancak kendileri tanzim edebilirler. Bu müesseselerde cereyan edecek her türlü öğretim ve eğitim faaliyetlerinin şekil ve şartlarını tayin etmek bu kurumlarda hocalık eden ilim adamlarının vazifesidir. Aynı suretle kendilerine kolleg olacak istidatları seçmek, imtihan etmek, yetiştirmek işi de yine bunlara düşer. Bu suretle her türlü ilmî çalışmalarında geniş bir muhtariyete doğru yürümeleleri zaruri olan ve yürümekte bulunan yüksek öğretim kurumlarımızın yakın bir gelecekte Hükümetin yüksek murakabesi altında idareten de muhtar kılınmaları ve kendi kendilerini idare etmeğe bırakılmaları icabeder. Yüksek öğretim kurumlarının dekan ve rektörlük vazifeleri için uygun görecekları namzetleri Hükümete arzylemeleri Hükümetin de bunlardan birini bu vazifelere tâyin eylemesi idari muhtariyetin esaslarındandır. Hükümetçe bu esasın gözönünde bulundurulması ve bu tarzın tesisine gidilmesi muvafık olur.

4. Üniversite ve yüksek okullar öğretmenliği mesleğini kuracak bu mesleğe nasıl girilebileceğini, meslek mensuplarının vazifelerinin, salâhiyet ve haklarının neler olacağını tarif eden bir kanun diğer yüksek öğretim kurumlarımızın gelişmelerini ve kuvvetlenmelerini sağlayacağı gibi İstanbul Teknik Üniversitesinin de ilişik lâyiha hükümlerinin taallük sahası dışında kalan bir çok ihtiyaçlarını cevaplayacaktır. Bu sebeple o kanuna ait lâyihanın da biran önce Yüksek Meclise sunulması lâzımdır.

İstanbul Teknik Üniversitesi hakkındaki ka-

nun lâyihasını yukarıda arzolunan tadiller dairisinde kanunlaştırmanın muvafık olacağını arzeder ve havalesi mucibince Bütçe Encümenine de gönderilmek üzere saygılarımızla Yüksek Reisliğe sunarız.

Maarif En. Reisi	M. M.	Kâtip
Manisa	Sivas	Urfa
<i>R. Nafiz Edgüer</i>	<i>R. Şemsettin Sırac</i>	<i>S. K. Yetkin</i>

Ankara	Aydın	Bolu
<i>B. Baykan</i>	<i>A. S. Levend</i>	<i>H. R. Öymen</i>
Çanakkale	Eskişehir	İstanbul
<i>A. N. Güntekin</i>	<i>İsmet U. Aykurt</i>	<i>A. K. Akyüz</i>
İzmir	İzmir	Kars
<i>E. Çınar</i>	<i>Ş. Yunus</i>	<i>F. Köprülü</i>
	Kastamonu	Sinob
	<i>Tezer Taşkıran</i>	<i>I. Habib Sevil</i>

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Mazbata No. 101
Karar No. 1/279

4 . VII . 1944

Yüksek Reisliğe

İstanbul Teknik Üniversitesi hakkında Maarif Vekilliğince hazırlanan ve Başvekâletin 6 haziran 1944 tarih ve 6/1578 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Maarif Encümeni mazbatasıyla birlikte encümenimize tevdi buyurulmakla Maarif Vekilliği meslekî ve Teknik tedrisat müsteşarı Rüştü Uzel ve Maliye Vekilliğinin salâhiyetli memuru hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Memleketimizin endüstri bakımından geniş bir inkişaf devresinde bulunması, mühendis ve mimara olan ihtiyacı karşılayabilecek şekilde mühendis mektebinde bazı kadro tevsileri yapılmasını icap ettirmektedir. Muhtelif sahalarda mütehassıs mühendis ve mimar yetiştirilmesini sağlamak ve ilmi araştırmalar yapılmasına imkân vermek maksadiyle hazırlanan lâyiha encümenimizde de kabule şayan görülmüştür.

Hükümetin, Maarif Encümenince kabul olunan 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12 ve 13 nevi maddeleriyle muvakkat maddesi encümenimizde de aynen kabul olunmuş ve mütehassıs encümenin 2 nevi ve 10 nevi maddeleri esasa taallük etmeyen şekle ait bazı tashihler dolayısıyla yeniden yazılmıştır.

Ihtisas Encümeninin; teknik üniversite fakültelerine memleketin müstakbel inkişafını göz-

önünde bulundurarak fazla talebe alınması ve iyi yetiştirilmesi, yüksek öğretim müesseselerine ilmi muhtariyetle birlikte idari muhtariyetin de sağlanması ve kültür seviyesinin yükselmesine müessir olacağı şüphesiz bulunan akademik kariyer kanununun süratle gerçekleştirilmesi hususlarındaki temennilerine encümenimizde de iştirak olunmuştur.

Lâyiha, Umumî Heyetin tasvibine arzolunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Lâyihanın 9 nevi maddesi ücretlerin maaşa çevrilmesi hakkında tesbit edilen munzam vâzife tazminatı esasına göre yeniden yazılmış ve encümende bu kadroya ilâvesi teklif edilen (3) lâbiratuvar şefi de cetvele konulmuştur.

R. Y.	M. M.	Kâtip
Tokad	Tokad	İstanbul
<i>H. N. Keşmir</i>	<i>H. N. Keşmir</i>	<i>F. Öymen</i>
Aydın	Edirne	Eskişehir
<i>Gl. Refet Alpman</i>	<i>N. Gündüzalp</i>	<i>Yavuz Abadan</i>
Giresun	İstanbul	İstanbul
<i>Ayet Sâyar</i>	<i>H. Kortel</i>	<i>H. Ülken</i>
İzmir	Kütahya	Rize
<i>M. Bırsel</i>	<i>H. Pekcan</i>	<i>T. B. Balta</i>
	Tokad	Trabzon
	<i>R. A. Sevengil</i>	<i>M. S. Anamur</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*İstanbul Teknik Üniversitesi
hakkında kanun lâyhası*

BİRİNCİ MADDE — İstanbul Yüksek Mühendis Okulu, bütün hak ve veeibeleriyle birlikte « İstanbul Teknik Üniversitesi » olarak bu kanun hükümlerine göre teşkilâtlandırılmıştır.

İKİNCİ MADDE — İstanbul Teknik Üniversitesinin ereği şunlardır :

a) Muhtelif dallarda yetiştireceği yüksek ve doktor mühendislerin teorik ve pratik öğrenimlerini bir bütün olarak sağlamak;

b) Mühendislikle ilgili bilimlerin esaslarını genişletmek için öğretim heyeti ve doktor mühendis namzetleri tarafından araştırmalar ve yayımlar yapılan bir merkez olmak;

c) Doğrudan doğruya memleketi ilgilendiren teknik meseleleri halletmek için gerek lâboratuvarlarında, gerek yerlerinde tatbikî araştırmalar yapan bir müessese olmak;

d) Tatbikî her türlü mühendislik işlerinde kendisine danışılır salâhiyetli ve ihtisaslı bir merci olmak;

ÜÇÜNCÜ MADDE — İstanbul Teknik Üniversitesi fakültelerle bu fakülterele bağlı şube ve enstitülerden teşekkül eder.

DÖRDÜNCÜ MADDE — İstanbul Teknik Üniversitesi, bu üniversitenin ordinaryüs profesörleri arasından Maarif Vekilliğine tâyin olunan bir rektörle idare olunur. Fakültelerin başlarında o fakültenin ordinaryüs profesör veya profesörleri ara-

MAARİF ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

*İstanbul Teknik Üniversitesi
hakkında kanun lâyhası*

MADDE 1. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — İstanbul Teknik Üniversitesinin amacı şunlardır:

A) Muhtelif dallarda yetiştireceği yüksek ve doktor mühendislerin nazari ve ameli öğrenimlerini bir bütün olarak sağlamak;

B) Mühendislikle ilgili bilimlerin esaslarını genişletmek için öğretim heyeti ve doktor mühendis namzetleri tarafından araştırmalar ve yayımlar yapılan bir merkez olmak;

C) Doğrudan doğruya memleketi ilgilendiren teknik meseleleri halletmek için gerek lâboratuvarlarında, gerek mahallinde tatbikî araştırmalar yapan bir müessese olmak;

D) Her türlü tatbikî mühendislik işlerinde kendisine danışılır salâhiyetli ve ihtisaslı bir merci olmak.

MADDE 3. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

*İstanbul Teknik Üniversitesi
hakkında kanun lâyhası*

MADDE 1. — Hükümetin birinci maddesi aynen

MADDE 2. — İstanbul Teknik Üniversitesinin vazifeleri şunlardır:

a) Muhtelif kollarda yetiştireceği yüksek ve doktor mühendislerin nazari ve ameli öğretimlerini bir bütün olarak sağlamak;

b) Mühendislikle ilgili bilimlerin esaslarını genişletmek için öğretim heyeti ve doktor mühendis namzetleri tarafından araştırmalar ve yayımlar yapılmasını temin etmek;

c) Doğrudan doğruya memleketi ilgilendiren teknik meseleleri halletmek için lâboratuvarlarında veya yerlerinde tatbikî araştırmalar yapmak ve yaptırmak;

d) Tatbikî her türlü mühendislik işlerinde mütalâa verme.

MADDE 3. — Hükümetin 3. neü maddesi aynen

MADDE 4. — Hükümetin 4. neü maddesi aynen

Hü.

M. E.

B. E.

sından Maarif Vekillîğine tâ-yin edilen birer dekan bulunur.

BEŞİNCİ MADDE — İstanbul Teknik Üniversitesi öğretim heyeti, ordinaryüs profesör, profesör ve doçentlerden teşekkül eder.

ALTINCI MADDE — İstanbul Teknik üniversitesinin yatılı teşkilâtı rektöre bağlı « Yatılı yurdu müdürü » tarafından idare olunur.

YEDİNCİ MADDE — 4121 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin « Yüksek Mühendis Mektebi, müdürlük kalemî, tedris heyeti, tedris kalemî, idare ve muamelât şefliği » başlıklı altında gösterilen kadroları kaldırılmış ve yerlerine ilişik (1) sayılı cetvelde derece, aded ve unvanları yazılı kadrolar konulmuştur.

SEKİNCİ MADDE — 4121 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin « Muhasebe » başlığı altındaki kadrolar kaldırılmış ve 3656 sayılı kanuna bağlı (1) numaralı cetvelin Maliye Vekâleti mülki ve askerî muhasebecilikler kısmına ilişik (2) sayılı cetvelde derece, aded ve maaşları yazılı memuriyetler ilâve edilmiştir.

DOKUZUNNCU MADDE — 4121 sayılı kanuna bağlı (2) sayılı cetvelin « Yüksek Mühendis Okulu » ve « idare » başlıkları altında gösterilen kadrolar kaldırılmış ve yerine ilişik (3) sayılı cetvelde derece, aded, ve unvanları yazılı kadrolar konulmuştur.

MADDE 5. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Hükümetin 5 nci maddesi aynen

MADDE 6. — Hükümetin 6 nci maddesi aynen

MADDE 7. — Hükümetin 7 nci maddesi aynen

MADDE 8. — Hükümetin 8 nci maddesi aynen

MADDE 9. — 4121 sayılı kanuna bağlı (2) sayılı cetvelin (Yüksek Mühendis Okulu) ve (idare) başlıkları altındaki kırsımlar kaldırılmış ve yerine bu kanuna bağlı (3) sayılı cetvelde unvanları yazılı kadrolar konulmuştur. Bu vazifeleri munzam olarak deruhde edenlere hizalarında gösterilen miktarda munzam vazife tazminatı 3656 sayılı kanunun 18 nci

ONUNCU MADDE — İstanbul Teknik Üniversitesinin idare ve öğretim şekilleri bir nizamname ile tâyin olunur.

ON BİRİNCİ MADDE — 1275 ve 2718 sayılı kanunlar yürürlükten kaldırılmıştır :

MUVAKKAT MADDE — 1944 mali yılı Muvazenei Umumiye kanununa bağlı (L) işaretli cetvelin Maarif Vekilliği kısmında Yüksek Mühendis Mektebine ait kadrolar kaldırılmış ve yerine bu kanuna bağlı (4) sayılı cetvelde yazılı kadrolar konulmuştur.

ON İKİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden mef'idir.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun hükümlerini ieraya Maliye ve Maarif Vekilleri memurdur.

Bş. V.	Ad. V.
Ş. Saracoğlu	R. Türel
M. M. V.	Da. V.
A. R. Artunkal	Hilmi Uran
Ha. V.	Ma. V.
N. Menemencioğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.
Yücel	Sırrı Day
İk. V.	S. İ. M. V.
Fuad Sirmen	Dr. H. Alataş
G. İ. V.	Zr. V.
Suad H. Ürgüblü	Ş. R. Hatipoğlu
Mü. V.	Ti. V.
A. F. Cebesoy	C. S. Siren

MADDE 10. — İstanbul Teknik Üniversitesinin idare ve öğretim işlerinin nasıl yürütüleceği bir nizamname ile tayin olunur.

MADDE 11. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE — Hükümetin muvakkat maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

maddesi hükümleri dairesinde verilir.

MADDE 10. — İstanbul Teknik Üniversitesinin idare ve öğretim şekilleriyle şube ve enstitülerin açılma tarzı ve yapılacak vazife ve işler mukabilinde alınacak ücret, harç ve masrafların miktarları ve alınma usulleri bir nizamname ile tesbit olunur.

MADDE 11. — 1275 sayılı Yüksek Mühendis Mektebi hakkındaki kanun ile 3611 sayılı kanunun sekizinci maddesinin Yüksek Mühendis Mektebi ve Teknik Okulu müdürlerinin tâyin usulüne ait hükümleri kaldırılmıştır.

MUVAKKAT MADDE — Hükümetin muvakkat maddesi aynen

MADDE 12. — Hükümetin 12 nci maddesi aynen

MADDE 13. — Hükümetin 13 ncü maddesi aynen

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyet	Aded	Maaş	D.	Memuriyet	Aded	Maaş
<i>Istanbul Teknik Üniversitesi Umumi Kâtiplik</i>				<i>Yata Yurdu Müdürlüğü</i>			
5	Umumi kâtip	1	80	5	Yurt müdürü	1	80
7	Yazı işleri şefi	1	60	8	Müdür muavini	1	50
11	Kayıt ve dosya memuru	1	30	10	İdare şefi	1	35
12	» » »	1	25	11	» memuru	1	30
<i>Öğretim müdürlüğü</i>				13	Memur	1	20
6	Öğretim işleri müdürü	1	70	11	Yurt ambar memuru	1	30
9	Kalem şefi	1	40	<i>Dekanlıklar</i>			
11	Memur	1	30	9	Kalem şefi	6	40
12	»	2	25	11	Memur	6	30
<i>Kütüphane müdürlüğü</i>				12	»	6	25
7	Müdür	1	60	9	Kütüphane şefi	6	40
10	Şef	1	35	12	» memuru	5	25
11	Memur	1	30	7	Ressam	1	60
9	Neşriyat işleri şefi	1	40	8	»	2	50
10	Matbaa » »	1	35	9	»	2	40
<i>İdare müdürlüğü</i>				<i>Öğretim heyeti</i>			
7	İdare müdürü	1	60	1	Profesör	3	150
7	Doktor	1	60	2	»	7	125
9	Kalem şefi	1	40	3	»	15	100
11	Memur	1	30	4	»	19	90
12	»	1	25	5	»	30	80
9	İdare şefi	2	40	6	»	30	70
10	» »	3	35	6	Doçent	30	70
11	» memuru	3	30	7	»	20	60
11	Daire »	1	30	8	»	20	50
11	Teknik âletler memuru	1	30	9	»	35	40
9	Satın alma memuru	1	40	7	Başasistan	10	60
10	Ayniyat muhasibi	1	35	8	Asistan	10	50
13	Kâtip	1	20	9	»	15	40
11	Okul ambar memuru	1	30	7	Okutman	2	60
				8	»	3	50
				9	»	2	40

[2] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyeti	Aded	Maas	D.	Memuriyeti	Aded	Maas
7	Muhasip	1	60	11	Memur	1	30
10	Veznedar	1	35	12	»	1	25
				13	»	1	20

[3] SAYILI CETVEL

Istanbul Teknik Üniversitesi

D.	Memuriyeti	Aded	Ücret
3	Rektör	1	400
6	Dekan	4	210

[4] SAYILI CETVEL

Istanbul Teknik Üniversitesi

D.	Memuriyeti	Aded	Maas	D.	Memuriyeti	Aded	Maas
	<i>Öğretim Müdürlüğü</i>						
12	Memur	1	25		<i>Öğretim Heyeti</i>		
	<i>İdare Müdürlüğü</i>			1	Profesör	3	150
11	İdare memuru	1	30	2	»	2	125
	<i>Dekanlık</i>			3	»	6	100
9	Kalem şefi	2	40	4	»	10	90
11	Memur	2	30	5	»	12	80
12	»	2	25	6	»	15	70
9	Kütüphane şefi	2	40	6	Doçent	15	70
12	» memuru	2	25	7	»	10	60
				8	»	10	50
				9	»	20	40

Maarif Encümeninin değiştirişine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

Istanbul Teknik üniversitesi

D.	Memuriyeti	Aded	Maas	D.	Memuriyeti	Aded	Maas
<i>Umumî kâtiplik</i>				<i>Yatı Yurdu Müdürlüğü</i>			
5	Umumî kâtip	1	80	5	Yurt müdürü	1	80
7	Yazışleri şefi	1	60	8	Müdür muavini	1	50
11	Kayıt ve dosya memuru	1	30	10	İdare şefi	1	35
12	» » »	1	25	11	İdare memuru	1	30
<i>Öğretim Müdürlüğü</i>				<i>Dekanlıklar</i>			
6	Öğretim işleri müdürü	1	70	9	Kelem şefi	6	40
9	Kalem şefi	1	40	11	Memur	6	30
11	Memur	1	30	12	»	6	25
12	»	2	25	9	Kütüphane şefi	6	40
<i>Kütüphane Müdürlüğü</i>				12	» memuru	5	25
7	Müdür	1	60	7	Ressam	1	60
10	Şef	1	35	8	»	2	50
11	Memur	1	30	9	»	2	40
9	Neşriyat işleri şefi	1	40	<i>Öğretim Heyeti</i>			
10	Matbaa » »	1	35	1	Profesör	3	150
<i>İdare Müdürlüğü</i>				2	»	7	125
7	İdare müdürü	1	60	3	»	15	100
7	Doktor	1	60	4	»	19	90
9	Kalem şefi	1	40	5	»	30	80
11	Memur	1	30	6	»	30	70
12	»	1	25	6	Doçent	30	70
9	İdare şefi	2	40	7	»	20	60
10	» »	3	35	8	»	20	50
11	» memuru	3	30	9	»	35	40
11	Daire »	1	30	<i>Öğretim Heyeti yardımcıları</i>			
11	Teknik aletler memuru	1	30	7	Başasistan	10	60
9	Satmalma memuru	1	40	8	Asistan	10	50
10	Ayniyat muhasibi	1	35	9	»	15	40
13	Kâtip	1	20	7	Lektör	2	60
11	Okul ambar memuru	1	30	8	»	3	50
				9	»	2	40

[2] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyeti	Aded	Maas	D.	Memuriyeti	Aded	Maas
7	Muhasip	1	60	11	Memur	1	30
10	Veznedar	1	35	12	»	1	25
				13	»	1	20

[3] SAYILI CETVEL

Istanbul Teknik Üniversitesi

D.	Memuriyeti	Aded	Ücret
3	Rektör	1	400
6	Dekan	4	210

[4] SAYILI CETVEL

Istanbul Teknik Üniversitesi

D.	Memuriyeti	Aded	Maas	D.	Memuriyeti	Aded	Maas
	<i>Öğretim Müdürlüğü</i>				<i>Öğretim Heyeti</i>		
12	Memur	1	25	1	Profesör	3	150
	<i>İdare Müdürlüğü</i>			2	»	2	125
11	İdare memuru	1	30	3	»	6	100
	<i>Dekanlık</i>			4	»	10	90
9	Kalem şefi	2	40	5	»	12	80
11	Memur	2	30	6	»	15	70
12	»	2	25	6	Doçent	15	70
9	Kütüphane şefi	2	40	7	»	10	60
12	» memuru	2	25	8	»	10	50
				9	»	20	40